

fra en erkendelse af, at vi højst sandsynligt aldrig opnår 100 pct. sikre beviser for hormonforstyrrende stoffers effekter. Derfor bør der nu skrives til politisk handling med udgangspunkt i forsigtighedsprincippet.

Politiske Initiativer

Problemet med EU's håndtering af hormonforstyrrende stoffer er, at man ikke tager udgangspunkt i forsigtighedsprincippet. Altså princippet om, at usikkerhed om et stofs virkning skal komme miljø og mennesker til gavn – f.eks. i form af et forbud, indtil det er bevist, at stoffer er sikkert.

Perspektiverne for de skader, som hormonforstyrrende stoffer kan påføre mennesker og miljø, er så omfattende og alvorlige, at der netop bør handles i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet på nationalt såvel som på EU-niveau. Hormonforstyrrende stoffer bør ikke forekomme i forbrugerprodukter og ikke udledes til miljøet.

På den baggrund finder partierne, at den danske regering bør arbejde målrettet for en langt mere aktiv politik over for hormonforstyrrende stoffer i EU, ligesom der bør iværksættes en række politiske initiativer på nationalt niveau:

Initiativer på EU niveau

Kommissionen fremlagde i 1999 en trefaset strategi, der både på kort, medium og lang sigt har til mål at fremme og vurdere forskning og testning af hormonforstyrrende stoffer. Kommissionens strategi udmærker sig ved udelukkende at identificere behov for og igangsætte mere forskning – snarere end at identificere måder at reducere menneskers og miljøets udsættelse for stofferne på. Europa-Parlamentet har udtrykt utilfredshed med strategien og har senest i en betænkning fra 1999 krævet, at Kommissionen laver en liste over de hormonforstyrrende stoffer, der bør sættes ind over for med det samme. Dette er dog ikke sket, og status er i dag, at efter at emnet har været på EU's dagsorden i 7 år, er der produceret tre lister over i alt 553 stoffer, der skal undersøges nærmere.

Af de 553 stoffer er det bevist, at 118 har hormonforstyrrende effekter, og for de øvrige 435 foreligger klare indikationer, men endnu utilstrækkelige beviser for deres hormonforstyrrende effekt. Stofferne er udvalgt blandt stoffer, som der produceres mere end 1.000 tons af pr.

år, og som i forvejen har en eller anden uønsket effekt.

S, SF, RV og EL foreslår følgende initiativer:

1. Mange flere stoffer end de 553 er hormonforstyrrende. Der skal derfor arbejdes på at supplere listen, der således på ingen måde må opfattes som en lukket liste.
2. I 2004 bør de 553 stoffer på EU's kandidatlistor (samt andre under mistanke) være screenet og de relevante testet for hormonforstyrrende effekter. Til dette formål bør computermodeller, såsom QSAR, tages i anvendelse.
3. De 118 stoffer, som er bevist at være hormonforstyrrende, bør uden yderligere undersøgelser og forsinkelser udfases eller forbydes, ligesom de 435 stoffer uden såkaldt »tilstrækkelige beviser« bør udfases ud fra den foreliggende mistanke, medmindre de kan frikendes på grundlag af nye data, der måtte blive fremlagt af industrien.

Dette forbud vil blandt andet dække stoffer som:

Nonylphenoler:

Bruges blandt andet i vaske- og rengøringsmidler. Nonylphenoler og oktylphenoler og deres etoksilater er forbudte til import, eksport og salg i Norge fra oktober 2001. En tysk undersøgelse af 39 dagligdags mad- og drikkevarer viser indhold af nonylphenoler i madvarer i hidtil ukendt og alarmerende omfang. Undersøgelsen peger på, at madvarer er en vigtig kilde, når man skal vurdere, hvordan mennesker udsættes for hormonforstyrrende stoffer.

Ftalater:

På listen er typerne DEHP, DBP og BBP. DEHP er netop klassificeret som kræftfremkaldende og reproduktionsgiftigt. Der findes dog ikke anvendelsesbegrænsninger på EU-plan for nogen af ftalattyperne (bortset fra et midlertidigt forbud mod 6 ftalater i bideringe). Ftalater bruges for 90 pct.s vedkommende som blødgørere i plast.

Bisphenol A:

Findes blandt andet i lim, inderdækning af dåser til madvarer, f.eks. majs og ærter. Blev tidligere brugt som plasttandfyldninger. De engelske fødevaremyndigheder har offentliggjort en undersøgelse af bisphenol A i dåser, hvor mere end 60 pct. indeholder bisphenol A. Man har vidst siden 1938, at